

**TOPLUM ODAKLI KALKINMA,
KATILIMCI PLANLAMA VE
YAŞAM KALİTESİ:**

KARS İÇİN STRATEJİK PLAN ÖNERİSİ

YAYINA HAZIRLAYAN

DAMLA KARAGÖZ

©2018, yazarlar

Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Mimarlık Fakültesi,

Dumlupınar Bulvarı, 06800, Ankara/Türkiye
tel:+90 312 210 2202, faks: +90 312 210 2297

Yayın Türü: Özgün Kitap

Yayın Kurulu Kararı: 26.12.2017

Yayın Kurulu: M. Adnan Barlas, Haluk Zelef, Z. Müge Akkar Ercan, Ela Aral Alanyalı, Olgü Çalışkan, Harun Kaygan, Gülşen Töre Yargın

Sayfa Düzeni: Damla Karagöz

Kapak Sayfası: Deniz Can

ODTÜ Basım İşliği, Ocak 2018

ISBN: 978-975-429-373-9

Kitabın içeriğinde kullanılan fotoğraflar ve diğer görsel malzemelerin telifi, aksi belirtilmedikçe yazara aittir.

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Telif sahibinin önceden yazılı izni olmadan kısmen ya da tamamen yeniden bastırılamaz, herhangi bir kayıt sisteminde saklanamaz, hiçbir şekilde elektronik, mekanik, fotokopi ya da başka bir araçla çoğaltılıp işletilemez.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	v
BÖLÜM 1	1
TOPLUM ODAKLI KALKINMA	1
TOPLUM ODAKLI KALKINMA	3
YEREL EKONOMİK KALKINMA	17
İNSAN ODAKLI GELİŞME	33
BÖLÜM 2	41
KATILIMCI PLANLAMA	41
HALKIN KATILIMI VE DEMOKRASİ	43
VATANDAŞ KATILIM VE DEMOKRASİ.....	54
KENDİN YAP ŞEHİRCİLİĞİ VE SİVİL KATILIM	65
HALK KATILIMINDA PPGİS UYGULAMALARI.....	78
İNSAN ODAKLI PLANLAMADA SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ GELİŞİMİ	83
PLANLAMADA KATILIMCI MOBİL UYGULAMALAR	91
KATILIMCI ALGILAMA: AKILLI TELEFONLARI, KENTSEL ALANLARDA E- KATILIM VE VERİ TOPLAMA ARACI OLARAK KULLANMA	102
BÖLÜM 3	111
YAŞAM KALİTESİ	111
KENTSEL YAŞAM KALİTESİ	113
YAŞAM KALİTESİ VE EKONOMİK DURUM.....	119
GÖÇ OLGUSU, GELİR SEVİYESİ VE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ ..	140
SOSYAL KOŞULLARIN, KENTTEKİ İNSANLARIN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ: AÇIK ALANLAR VE MAHALLE ÖLÇEĞİNDE ÇÖZÜMLENMESİ	151
KENTSEL YAŞAM KALİTESİ VE ÇEVRESEL KALİTE.....	164
YAPISAL ÇEVRE VE YAŞAM KALİTESİ.....	177
SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞIM VE YAŞAM KALİTESİ: KARS İLİ MEVCUT ULAŞIM ANALİZİ.....	189

KALKINMA ÜZERİNE FARKLI YAKLAŞIMLAR VE İNSAN ODAKLI KALKINMA YAKLAŞIMINDA BİREY VE TOPLUMUN PSİKOLOJİK ALGISI VE ANAHTAR KAVRAMLAR	198
KENTSEL YEŞİL ALAN VE REKREASYON ALANLARI	209
KIRSAL ALANLAR VE KATILIM	221
BÖLÜM 4	231
KARS İÇİN STRATEJİK PLAN ÖNERİSİ	231
MEKANSAL STRATEJİK PLANLAMA ÇALIŞMASI	233
KAMUSAL ALAN	237
ÇEVRE KALİTESİ	245
YAPISAL ÇEVRE VE YAŞAM KALİTESİ	258
KENDİN YAP ŞEHİRCİLİĞİ VE TEKNOLOJİ	271
KIR VE DOĞA	281
YEŞİL ALAN-REKREASYON ALANI VE ÇEVRESEL KONULAR ÜZERİNE STRATEJİK PLANLAMA	286
YEREL EKONOMİK KALKINMA VE TOPLUM ODAKLI KALKINMA STRATEJİLERİ	297
EKO-TURİZM ODAKLI SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA	312
SOSYAL KOŞULLAR	323
KATILIM, KAPASİTE GELİŞTİRME VE YEREL BİLGİ ÇERÇEVESİNDE İNSAN ODAKLI KALKINMA; KARS ÖRNEĞİ	329
KARS İLİNDE DEMOKRATİK KATILIMIN ELEKTRONİK BOYUTUNA GEÇİLEBİLMESİ İÇİN STRATEJİK PLAN ÖNERİLERİ	339
KATILIMIN ELEKTRONİK BOYUTU VE KARS İNCELEMESİ	349
SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI	359
SÜRDÜRÜLEBİLİR VE YAŞAM KALİTESİNİ ARTTIRAN ULAŞIM	368
KATKIDA BULUNANLAR	376

ÖNSÖZ

Bu kitap, ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Şehir Planlama Yüksek Lisans Programı Stüdyosunda 2016-2017 öğretim yılında “Toplum Odaklı Kalkınma, Yaşam Kalitesi ve Katılım” başlığı altında yürütülen çalışmaların derlenmesi ile oluşturulmuştur. Çalışma, Prof. Dr. Serap Kayasü öncülüğünde, Yrd. Doç. Dr. Burak Büyükcivelek, Yrd. Doç. Dr. Gül Şimşek ile Araş. Gör. Damla Karagöz yöneticiliğinde gerçekleşmiş, Kalkınma Bakanlığı’nda görevli olan Işıl Nadire Yener’de değerli katkılarını sunmuştur.

İki dönem boyunca gerçekleştirilen ve farklı uzmanlaşma alanlarına odaklanmaya olanak sağlayan çalışmalar stüdyo öğrencileri Ali Sinan Kalpaklı, Aslı Havlucu, Aslıhan Gür, Arzu Aslaner, Aybike Şahin, Busen Özgür, Cansın Mercanoğlu, Cansu İtez, Deniz Can, Didem Andıç, Elif Saka, Hazal Ertem, Monika İmeri, Şahika Gündü, Yaşar Okudan tarafından hazırlanmış ve Araştırma Görevlisi Damla Karagöz tarafından derlenip yayına hazırlanmıştır.

Çalışmalarımızın gerçekleşmesinde katkılarını esirgemeyen Serhat Kalkınma Ajansından Ahmet Şimşek, Oktay Güven ve Kars Belediye Başkanı Murtaza Karaçanta ve dönemin Belediye Başkan Yardımcısı Arda Soner Tatlı’ya teşekkürlerimizi sunarız.

Yapılan ve bu kitapta sunulan çalışmaların okuyuculara yol göstermesini ve yararlı olmasını dileriz.